

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“

До членовете на Научно жури, назначено със заповед № 3143/22.11.2017 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд на **ЦВЕТЕЛИНА ИВАНОВА БЕЛЪОВСКА**

на тема **„Менторството в обучението на служителите в публичната администрация“**,
за придобиване на ОНС „Доктор“ по „Организация и управление извън сферата на
материалното производство /мениджмънт в публичния сектор/“

Област на висшето образование 3 - Социални, стопански и правни науки

Професионално направление - 3.7. Администрация и управление

Автор: доц. д-р **ВАЛЕНТИН ПЕНЧЕВ ВАСИЛЕВ**

- Член на Научно жури, назначено със заповед № 3143/22.11.2017 г.;
- Научен ръководител на докторанта, назначен със заповед № 781/17.03.2016 г.,

БЛАГОЕВГРАД
2018 година

Характеристика на съвместната работа с докторанта

Като научен ръководител на докторанта, за мен беше голямо предизвикателство да ръководя работата по темата „**Менторството в обучението на служителите в публичната администрация**” по няколко причини.

На първо място, в Катедра „Национална сигурност и публична администрация” не съществуват традиции за изследване на тази специфична тема, тя е нова и непозната за научната общност в областта на публичната администрация. На следващо място, натрупаният практически опит на докторанта от работата му на управленски позиции в държавната администрация, бяха допълнителна причина за търсенето на практически измерения в дисертационното изследване и поставиха по естествен начин високите критерии при съвместната работа.

Не на последно място, докторант Бельовска е един от първите докторанти, обучаващи се в новата докторска програма, акредитирана успешно през 2015 г., което предполагаше търсенето в движение на отговори на редица въпроси в обучението в докторанската програма.

Мога да изразя своята удовлетвореност от старанието, желанието и професионализма на кандидатката при разработването на дисертационния труд. Тя работеше коректно и задълбочено и се съобрази с основна част от бележките от предварителната защита и консултации с колеги, сред които – проф. д.н. Стойко Стойков, доц. д-р Мирослава Пейчева, проф. д-р Николай Арабаджийски, доц. д-р Манол Станин, доц. д-р Иван Ефремовски и други.

Актуалност и значимост на темата и разработката

Темата безспорно е нова и предизвикателна за българската научна, теоретическа и практическа сфера.

В дисертационния труд се изследва актуален проблем, който се определя най-общо от няколко основни компонента, които докторанта е претворил умело в дисертационното си изследване: необходимостта от актуален анализ на обучението в публичната администрация в контекста на реализацията на „Стратегия за развитие на държавната администрация 2014-2020 година“; необходимостта да се дефинират и анализират специфични компоненти на приложението на системи за менторски отношения в публичната администрация; недостатъчността на системни изследвания в областта на създаването, функционирането и приложение на менторски отношения в публичната администрация; възможността резултатите от изследването да се приложат на практика от държавните органи, с оглед усъвършенстване на техните структури, мениджмънта на човешките, материалните и финансовите им ресурси.

Актуалността на изследването, базирана на фундаменталната му практическа полезност в настоящия момент, поставя и високи очаквания към крайните резултати и изводи от разработката, компоненти от дисертацията, на които докторанта е обърнал специално внимание.

Цели и задачи

Целта на изследването е на основата на анализа и оценката на съществуващата теория и практика в публичната администрация, да се предложат възможности за ефективно приложение на менторските отношения в Република България в контекста на ефективния публичен мениджмънт и като елемент от реализацията на „Стратегия за развитие на държавната администрация 2014-2020 година“. За постигането на тази цел се търсят решения за основни изследователски задачи, сред които: да се проучат и представят в синтезиран вид същността и значението на обучението на служители в публичната администрация; да се изследват стратегическите документи, касаещи темата на дисертацията и се направят конкретни предложения за усъвършенстване на инструментариума за реализацията на стратегическите цели в посочените документи; да се изяснят механизмите за разработване и приложение на системи за менторски отношения; да се изследват основните и специфичните принципи за изготвяне на организационни методологии за менторски отношения, с оглед аргументиране на предложенията за тяхното класифициране и въвеждане в практиката; да се изследват проблемите на взаимодействието между организационните звена при реализацията на менторските програми; да се разработи вариант на компетентностен модел при реализацията на менторски програми и се дефинират видове компетенции на менторите.

В дисертационния труд коректно и прецизно са разгърнати тезите, които проследяват поставените задачи, умело и поетапно са потърсени научни аргументи за поставените задачи и се търси логическа научна и практическа аргументираност за доказването на изследователските тези.

Структура и съдържание.

Структурата е оформена в класически вариант за научна разработка от подобен вид. Дисертационният труд е написан на български език и е в обем от 204 стандартни страници, включващи списък на таблици, списък на фигури, списък на използваните съкращения, въведение, три глави, заключение, седем приложения, списък на използвани източници.

Библиографската справка на използваните източници включва общо 179 източника и е структурирана в четири основни раздела: Литературни източници на български език – общо 120 заглавия, литературни източници на английски език – 41 заглавия; нормативни, стратегически документи, анализи, доклади и отчети – общо 11 и интернет източници – 7 броя. Дисертационният труд се състои от въведение, три глави, заключение, библиография, приложения и указател на съкращенията. Общият обем на дисертацията е 204 страници. Библиографската справка на използваните източници е в размер на 9 страници, приложенията – 4 броя. В дисертационния труд има 181 бележки под черта, като всяко позоваване е според възприетите изисквания. Броят на таблиците е 18, на фигурите – 4, а на графиките – 13.

Структурата на дисертационния труд е подчинена на изискването да се разкрие в достатъчна степен сложната и многоаспектна същност на проблематиката за приложението на програмите за менторски отношения в обучението на служителите в публичната администрация.

В структурно отношение на разработеният материал е добре балансирана и спомага за ефективното представяне на проблематиката. На много високо равнище е разгръщането на тезите в отделните части на дисертационния труд, което спомага за доброто и лесно възприемане на материала.

В съдържателен аспект разработката се отличава с изчерпателност, прецизност и пълнота на изложението. Коректно са използвани цитиранията и позоваванията, графичното оформление е на високо професионално ниво.

Дисертационния труд е написан на ясен език, макар и в него да се извеждат редица специфични и нови термин. Може да се обобщи, че в дисертационния труд се показват редица достойнства и материалът може да се приеме спокойно за първа крачка в една сериозна бъдеща научна работа.

Научен инструментариум, използван при разработването на дисертационния труд.

Инструментариумът, използван при разработката на дисертацията е на високо равнище. С лекота се борави със специфичната терминология в сферата на изследваната проблематика. Допълнително достойнство на разработката са и изключително новите и актуални теоретични публикации, които докторантът е използвал, аргументирал е лични тези и виждания, разгърнал е поредица от интересни идеи.

Разбира се, като при всеки млад изследовател, критичните коментари и бележки са представени по-слабо и плахо, нещо кето е характерно за научните изследователи в началото на техните научни търсения и оформянето на уменията им за критичен анализ.

Общо описание на представените публикации и на представения автореферат

Като неразделна част от придобиването на образователната и научна степен „Доктор“, кандидатката е представила седем публикации, от които три са самостоятелни разработки, като една е на руски език. Всички са свързани с проблематиката на дисертационния труд. Част от публикациите са в реферирани авторитетни научни издания и са индикатор за готовността на докторанта за успешна защита.

Автореферата отговаря на изискванията за подобен род разработки, съдържа основните акценти от дисертационния труд и коректно допринася за изясняването на научните хипотези и цели, които докторантката и научния и ръководител са си поставили.

Обща характеристика на дейността на кандидата. Научно-преподавателска дейност и научноизследователска дейност

От автобиографичните данни и от съвместните ни професионални ангажименти става ясно, че г-ца Бельовска има както сериозни освен преподавателски ангажименти, така и участие в уважавани и авторитетни научни организации.

Тя е уважаван експерт в сферата на публичната администрация и доказан специалист в държавната администрация. Тя се ползва с авторитет и добро име, като в доказателство на тези констатации тя е носител на Грамота от Областния управител на Софийска област за „Държавен служител на 2016 година“ в Областна администрация на Софийска област.

Всичко това, както и личните ми впечатления от работата на докторанта и начина по който той успя да се адаптира към работата на катедрата при възлагането на семинарни занятия, ми дава основание да съм обективен в преценката си за интереса и желанието на докторантката да се развива в областта на научната и преподавателска работа.

Приносни моменти

В дисертационния труд са аргументирани, защитени и подчертани редица приносни моменти.

В теоретико-методологичен аспект могат да се открият следните такива: Идентифицирани са иновативни управленски инструменти, доказали своята ефективност в практиката в областта на управлението на човешките ресурси в публичната администрация; Разработен е теоретичен апарат за синтез на същността и значението на обучението на служители в публичната администрация; Доказана е необходимостта от приложението на стратегическите документи в областта на менторството и са изведени конкретни предложения за усъвършенстване на инструментариума за реализация на стратегическите цели в изследваните документи; Предложени и изследвани като нов модел са добри практики при разработването и реализацията на менторските програми;

В научно-приложен аспект могат да се открият следните приноси: Предложен вариант на методология за развитие на програма за менторски отношения, тяхното класифициране и въвеждане в практиката; Разработен и представен авторски вариант на компетентностен модел при реализацията на менторски програми; Предложени са видове компетенции на менторите; Дефинирани и изяснени са механизмите за разработване и приложение на системи за менторски отношения.

Приносните моменти са авторови, оригинални и със значителна научна и практическа стойност за публичната администрация.

Препоръки и бележки

Като препоръки към докторант Бельовска бих извел следните такива:

- Удачно е да се потърсят възможности за апробиране на модела за менторски отношения в един по-динамично ориентиран контекст /например като кратък курс за обучение или идейна рамка за проект/;
- Препоръчвам в следващи разработки на докторантката да се потърси релацията на темата за менторството с организационната култура, емоционалната интелигентност и брандирането на дейностите по управление на човешките ресурси в организациите от публичната сфера;
- Уместно би било темата да се апробира широко в практиката, като се потърсят институционални инструменти за нейното апробиране в повече институции;
- Разработката чудесно би се вписала като учебна дисциплина, със самостоятелен „живот” в учебните планове и курсове в областта на публичната администрация. Препоръчвам на Цветелина Бельовска да разработи учебна програма, базирана на дисертационното и изследване, и да я предостави на ръководството на Правно-исторически факултет и Института по публична администрация, за оценка и становище.

Заклучение

Основният извод, който може да се направи е, че дисертационния труд притежава необходимата научна значимост и безспорно доразвива теоретичните знания и практически опит в изследваната проблематика. Като цяло съдържанието показва, че докторантката е в състояние да осъществява самостоятелно научна и практико-приложна дейност. Формалните изисквания по процедурата са изцяло изпълнени.

Изложеното дотук ми дава основание да приема дисертационния труд за завършен, съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника към него и Вътрешните правила за развитие на академическия състав на ЮЗУ „Неофит Рилски“ за придобиване на ОНС „доктор“.

Като член на научното жури давам своята **положителна** оценка на дисертационния труд **„Менторството в обучението на служителите в публичната администрация“**, което е едно от изискванията за придобиването на образователната и научна степен „доктор“ в Професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство /мениджмънт в публичната сфера/“ на **Цветелина Иванова Бельовска**.

04.01.2018 г.

.....
/ доц. д-р Валентин Василев /